

Adresse Fossveien 24
0551 Oslo
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00

Post Postboks 6853
St. Olavs plass
N-0130

Faktura Postboks 386
Alnabru
0614 Oslo

Org.no. 977027233
Giro 8276 0100265

Carl Segelberg
[Uten tittel]

MFA
Kunstakademiet 2018

KHIODA
Kunsthøgskolen i Oslo,
Digitalt Arkiv

www.khioda.no
khioda@khio.no

Publikasjoner som arkiveres/publiseres i KHIODA reguleres av Lov om opphavsrett til åndsverk.

Opphavsmannen beholder opphavsretten til materialet i KHIODA, men gir brukerne tillatelse til å sitere fra verket, samt videreformidle det til andre, i henhold til åndsverkslovens regler. En forutsetning er at navn på utgiver og opphavsmann angis.

Kommersiell bruk av verket er ikke tillatt uten etter skriftlig avtale med opphavsmannen.

Carl Segelberg

MA Essay

MA Essay, Kunstakademiet i Oslo

Det ligger ett mynt i min ficka från samma tid som Watteau blev antagen till den franska akademien med sin målning *Resan till Cythere*. Det är ett landskap mellan myntet och målningen. Under en bussresa på Autobahn i 2015 såg jag trädkluster längs vägen som såg ut exakt som dom träd Watteau hade målat i en av sina få soldatbilder. Soldaterna är lekande lätt uppmålade, dom var säkert glada för att bli avbildade.

På Gotland finns det över 100 medeltidskyrkor. Rikt utsmyckade med konsthantverk från 1200 till 1800-talet. Dom står där överallt på ön, koncentrerade i sin väntan. Platser att se konsthantverk. Är dom på spår av något? Vi får hoppas det. Platser för människor att umgås och cirkulera. Nu för tiden är det inte det andliga trycket så högt som det var under högmedeltiden, eller samtidigt som öns mest krigshärjade perioder. Eller under digerdöden, då landmassan såg sin befolkning minska med 75%.

I ett försök att revitalisera kyrkorna föreslår en lokalpolitiker att använda dom medeltida kuriositetsbyggnaderna som lokaler för utövning av diverse sportaktiviteter. Se sin son kippa efter andan i samma rum som tolvhundratals-hantverk, med Livets träd i full blom som dekorerar ungens löpande. Stort att som ung flicka stolt presentera en guldmedalj till sin storasyster, efter att ha vunnit tennisturneringen med snabba bollar flygandes fram och tillbaka längs passionmästarens bildberättelser från det nya testamentet. Publiken förlitar sig åtminstone till rörelsen, kanske det smittar av sig, det är ju svårt att koncentrera sig. Rester av en aktivitet är inte så spännande?

För längesen, gillade folk också att teckna. Se den här serien teckningar från en av dom många kyrkorna på Gotland, den lilla ön omgiven av Östersjön där Valdemar Atterdag, Olav den Helige och turister samt lokala gått runt på.

På en av teckningarna står det "EXTRA", föreställande en huvudlös man med ansiktet fastklistrat i torson, med armar och ben. Ansiktet är barnligt. Han är förvånad och storögd över att bli porträtterad medan kroppen redan är i självsäker positur då den långsamt spatserar framåt med högerarmen hängandes i 90 graders vinkel, påväg att hälsa på någon och upprätta en relation. Förmodligen med någon av dom blonda änglarna som pryder predikstolen snett ovanför den huvudlöses

porträtt. Dom tittar ned på den huvudlöse med sina allvarsamma uttryck och undrar över varför dom ska hälsa på någon utan huvud. Men så tar dom sin medmänsklighet till råda, som naturligtvis är större hos en ängel än hos en människa, dessutom stöter inte människor med vingar bort folk som ser annorlunda ut.

För det är viktigt med en dynamisk sammansättning av varelser för att skapa en omgivning att leva under, som på ett effektivt sätt löser dom heterogena problemen som kan uppstå för en specifik sammansättning individer som försöker organisera sig i sin värld. Så hälsar änglarna den huvudlöse välkommen till de människoskaptas rike, där allt är stelnat; givet en form som tacksamt nog för skaparen, människan, ger den liten chans att förstå något, distanserar människan, men då ska det vara ett gott utfört arbete av en influen mästare och hans elever, säkert från Öst, kanske Ryssland eller Bysans.

"Dåliga målningar och dåliga uthuggningar kommer inte lyckas sätta personen i avstånd till det den betraktar" körar änglarna.

Änglarna körar medan en individ står i mitten av kyrkan.

"Styrkan ligger i att vi är i gungning, vi är en erfarenhet men inte av kött och blod, vi kan flytta oss, olikt ord!"

Änglarna är fast i träkonstruktionen predikstolen. Dom hänger under den, varannan ängel varannan arabesk. Stilisert foliage blandat om blonda barn med rosiga kinder.

"GRVS"; en fågel av ett slag. Tecknad på en liten port som jag river upp, slår mig ned på bänken bakom porten. En fågel med strutnäsa, lång hals och befjädrad rund kropp. Fjädrarna kunde upphovspersonen fått problem med att lösa, kunde gjort en, kunde gjort ingen. Kunde gjort tre, kunde gjort trettio. Istället löses problemet med ett nät, så får vi lägga godviljan till och tänka: ja, där är en befjädrad kropp.

"EXTRA" är uppförd under sjuttonhundratalet, fritt kopierad av ett träsnitt ur *Cosmografia* (1544) av Sebastian Münster, den första tyskspråkliga beskrivelsen av världen och en av dom populäraste böckerna under 1500-talet, mycket på grund av dess rika utsmyckning. Träsnittet är medeltida: stelbent, oraffinerat, effektivt. Den är inte dålig för det, den är utrycksfull. Manga; nej, men utrycksfull, och med en lätthet i penselförningen.

Handen bakom kopieringen var av 1700-talskaliber. Vems bild hade inte blivit löst av

en 1700-talshand? Darrande under det levande ljuset.

En hand som har självförtroende, då den har bortsatt från ett par tydliga riktlinjer i originalet. Den har kanske under sin ägares flackande blick bara dragit linjen helt själv, som Sigmar Polkes målning säger: "The Higher Powers Command: Paint the Upper Right-Hand Corner Black!". Ja, den gör bara vad den blir tillsagd. Människan bakom handen, en hyperrealistisk skiss, en gång en förutsättning till teckningen.

Han (EXTRA) får vara glad för att han reste hela vägen från Tyskland till Sverige, på den tiden var det stort att resa så långt. Tidens handel hade förvisso blomstrat i Östersjöområdet och varor reste kors och tvärs mellan länderna som delade på vattnet, men det var ändå långt.

Det tog ungefär tvåhundra år innan "EXTRA" hann fram till Gotland.

I samma rum finns en kentaur löpandes i takvalvet, den böjer sig med takets rörelse löpandes mot en ryttare, den är en utvecklad kusin till Lascauxhjortarna, och som sin kusin är kentauren också utförd för att närvara ritualer, upprepningar som i sitt händelseförlopp är dekorerade av dom respektive fyrbenta. Den springer snabbare än en människa, men kan inte sitta ned ordentligt vid ett bord, klumpig som den är. Ritualutövarna tittar uppåt och ser kusinen till en av Lascauxbufflarna som böjer sig i valvet. Den upprepningen finner plats ett par gånger om året, det är en traditionsfylld kultur den är en del av. Nu: för folk att se och äta upp! Mättnadkänslan infinner sig knappast, hungern är nog syntetisk, kommen från en för oss bekant plats. Kentauren: "Mina ben orkar inte mer, trots dom är fyra. Nej, jag kommer från främmande land och är på väg tillbaka." Bildens kvalitet i sin möjliga fördubbling har blivit stympad genom att jag som nutidsman fotograferat och gått hem med den digitala reproduktionen. Kyllig kemi har reproducerat den fyrbente. Kentauren springer nu andra ärenden, åt turister och en nationell identitet till exempel, den är förenklad för att bli text här.

Den huvudlöse: "Ät mig inte, jag smakar äckligt, ser du det inte på den jordgröna linjen jag är gjord i, på den sjuka (svajande utan form, vitfläckiga) ockrabakgrunden. Jag delar storlek med ett vuxet människolår på längden och på bredden ett barnlår. Det är dom storleksförhållandena jag arbetar innanför." Om barn och vuxna hade haft lika stora ben.

Hade barnen lika fort kunnat springa runt på Khio, lika snabbt kunnat ta sig till biblioteket och lika hastigt haft förmågan att gå till Administrationen.

Dom hade kunnat löpa fort över landskap, tagit sig runt världen med blåa ögon - tagit in allt dom såg.

"Ingen kommer äta dig", svarar ängeln, "mig däremot!"

En täljd ängel behöver en person ingen särskild tidigare praxis inom bildhuggeri för att kunna konsumera, du äger den snabbare än en modernistisk abstrakt komposition, där erfarenheten av eget konstnärligt arbete blir mer eller mindre avgörande för hur du ska kunna använda den.

Men oj, ja, så vackra dom blonda änglarna är (guldbelagda, feta ekorrskinder). Idealkropp, bara ett huvud och absolut inget annat än fundamentet dom är inmejslade i.

"Vi ska sukta efter kunskap, vi ska stirra år ut och år in, vi ska lära oss av det vi ser".

Dom vägrar tills vidare flyttas på, men det finns en chans att dom ska få en ny betydning i framtiden. Den huvudlöse från tidigare i texten ser sakerna från sitt perspektiv: "Jag har armar och ben, och en kropp, men inget huvud. Mitt ansikte vilar i mitt bröst, höll jag på att säga. "

En som har chansen att se saker ur fågelperspektiv, är uppenbarligen personen som målat minnesmålningen över dom strandade danskarna på ett isflak (April, 1618).

Dom syns ovanifrån då dom flyter runt på den delvis islagda Östersjön. Dom står på ett isflak, sedan deras skepp sjunkit under en fullständigt ouppmärksam sälljakt. Som tur är uppenbarar sig Visby i botten av målningen, det är alltså en berättelse om överlevnad. Inte bara blev dom räddade, men dom blev förevigade tvådimensionellt och hängandes i ett heligt rum.

Till skillnad från sin barocka broder, Rubens, har penselföraren från norra europa fullständigt ignorerat möjligheten att använda sig av ett klart dagsljus, han bryr sig heller inte om att låta människorna dynamiskt trängas om platsen i ramen. Paletten är ödmjuk, Östersjön ser sjuk ut, en framtidsutsikt dystrare än den för danskarna. Här står alla femton på ett vitt flak, med fyra sälar liggandes framför sig, och framför sälarna: Ett Visby i 1200-talsperspektiv. Ovanifrån och framifrån på samma gång.

I närheten av en kyrka odlar man grönsaker, som man sedan i lassvis säljer vidare till Stockholm. För att inte förlora den mänskliga kontakten har man på sommaren öppet för kunder att handla varor av över disken. Det är fina stora grönsaker tänker kunderna. Grönsakerna tänker inte alls på kunderna. Kyrkorna är obemannade, du kan stjäla där ifall du vill. Till exempel trädopfunten från 1741 som möter dig direkt när du kommit in den stora porten till Gothems kyrka, du doppar fortfarande barn i den när du ska ge dom namn. Den är fullständigt användbar, precis som kartan jag ser i när jag åker runt på ön. En bilkarta som man kan köpa på bensinstationer. Kartan med information som visar dom olika platserna på ön: Vägar, sund, vattendrag, städer, gårdar, minnesmärken, fornlämningar och hamnar.

En ängelpojke i trä sitter på predikstolen bredvid det kalla stengolvet som är karakteristiskt för kyrkorna. Det är kallt inne, stengolvet, kalkväggarna, det luktar till och med kallt. Ängelpojken med blont hår fastskruvat i predikstolen från 1709, med Karl XII sin insignia överst på konstruktionen. Precis ovanför det lilla taket på stolen är det en duva målad på undersidan, den är grå och vit i kropp och fjäder. Benen, klorna, näbben och det som omringar pupillerna är målade i en engelsk röd med lite vitt i.

Änglarna hänger över stengolvet, som i vissa delar är inristade med runskrift. Andra delar av kyrkan är runskriften i form av graffiti på väggen. Graffitin är gammal, den är en rest från vikingatiden. Det är som parfym åt änglarna. Vem vill inte ha runskriftens patina? Så kan man ju tänka sig att den som redan är inlindad i samma luft som solkungen kunde sparat sig strecken från människorna som mot sin vilja och tro skulle resa enorma beboeliga monument i sina inkräktares ära, som dom dessutom inte skulle få bo i.

Annan text i byggnaden innefattar "MAHOMED", "ST: CHRISTOFFER" och en rad där hantverkarna i kyrkan motiverar sitt dekorerande. Dekorationen är på bänkarnas insida, som i ett rutnät av av spirior och stiliserade blomster bildar ett fisknät, där man fångad i sittande position kan lyssna på fantastiska psalmer som skrivits under artonhundratalet. Texten som lämnat efter sig lyder: I Guds ära och för kyrkans prydnad har vi lämnat detta efter oss, signerat Magnusson, Andersson och Schroeder.

Det är en annan drake som böjer sig fram över en vägg, inte olik ett av träden som jag precis såg utanför kyrkan, bredvid den är det inristat ytterligare runskrift.

I ena takvalvet flyger fyra drakar in mot mitten av struten, sprutandes ut eld som tillsammans formar ett vackert ornament, ett slags emblem. Om man dragit ut varje drake hade det format ett stort kryss i mitten. Drakarna hade gått ur bild och krysset hade blivit kvar.

Bredvid "EXTRA", är en "CROCODILVS" fångad i en ödleposition, sätt uppifrån med lemmar dynamiskt placerade i en sick-sackrörelse. Det passar egentligen inte en krokodil, vars överlägset mest karakteristiska drag är den långa leende munnen och dom lömska ögonen.

Huvudet tillslutet, pannan fram, hjässan upp, öra åt sidan, öra åt sidan, mun fram, näsa ner, nacke sträckt, bakhuvud bak, öga in åt sidan ut, öga in åt sidan ut.

"SALAMANDRA" är stelnad i samma hopkok linjer som krokodilen, skillnaden är att salamandern njuter ett människolikt ansikte i profil. En av lärjungarna i kyrkan imiterar "SALAMANDRA"- han ser åt vänster, och är ett människolikt ansikte i profil. Inte som en salamander, kvick och målinriktad. Han är inte målinriktad på det kortsiktiga sättet som en salamander. Salamandern är kortsiktigt målmedveten, men det långa loppet är oöversiktligt för ödlan. Han, däremot, njuter sin människohjärnas förmåga att se saker i det stora hela. Han kan föreställa sig sin framtid, där ser han mål. I det korta däremot, går han på automatik, formad av sin direkta omgivning och impulser som visar sig efter det, som en boll i ett flipperspel.

Änglarna är verkligen vackra, speciellt dom blonda änglabarnen. Dom har ett vuxet allvar, dom skrattar inte. Vad är det för språk jag har som ämnar beskriva dom här bilderna, ett språk som känns tomt. Varenda kvadratmeter skal kolonialiseras, vi har till och med verktyg som ska hjälpa en åstadkomma det. Nu har vi byggt verktygen själv, så vi vet vad verktygen är i stånd till, dom följer en logik som vi har lagt fram genom generationer.

Tillvaron kräver det: (åter) upptäckter och stimulans.

Kyrkorna står för det mesta tomma nu, användningsbara tomma. Dom har blivit ett stopp längs vägen, speciellt för mig som satt i en bil och åkte mellan dom 100 olika medeltidskyrkorna som finns på ön. Den är beprydd med en fantastisk natur som

påminner om något från medelhavet. Kortväxta träd som krampaktigt, slagna av vinden kröker sig längs strandkanten. Kalkbrott, vita grusvägar och stora stenar som formade av förhistoriska väderlekar blivit till jornaktiga skulpturer. Du ska tro dom kommer till att bli ännu mer jornaktiga om 10000 år, då Jorns kvarlevor sen länge smält in i landskapet. Han ligger begravd vid Grötlingbo kyrka. Asger Jorn blev lyckligt bedragen av stenrelieferna där under ett besök i samband med hans samlade av fornnordisk folkkonst till sitt projekt *Skandinavisk institut for sammenlignende vandalisme*.

Intrycket är inte det av landskap när du ser kyrkorna. Där inne beskrivs andra landskap, linjer som flyttats dit från andra platser. Ingen realism. Dom fylls av möjligheter som aldrig komma skal. Det är girigheten du känner därinne, du kan ana ett öppningsskede, en flykt till och med.

Algerna från Östersjön kan du känna lukten av var du än står på ön.

Främmande landskap, djupleken är densamma överallt, med kyrkorna som hjälp. För du ser ett torn var du än står på ön. Precis som algernas doft närvarar allerstädes. Sätt uppifrån är kyrkorna tillsammans ett ornament i landskapet. Utdelade över landbiten i Östersjön. Dom uppstod på medeltiden, kastade som tärningar utöver. När en slingrande längs vägen njuter av naturen och det av gamla saker som ön tronar med kan man undra sig hur mycket större klockor kyrkorna måste få tag på för att överrösta bilmotorn?

Bilen låter mycket högre än kyrkklockorna, och går fram och tillbaka som klockorna.

Jag hade ändå inte känt igen dom olika klockorna, det är inget jag vuxit upp med.

Det är själva ätandet som gäller, att avstå från att vara en stor val som på samma tid äter och är, det är helt omöjligt.

Samlingsmani, hitta likheter runtomkring. Placera sakerna runt där du vill - nästa!

Att se saker, att beskriva saker, att namnge saker, det är ett stort nöje på jorden. Jag ska kalla den för det och den för det. Det är en verklighetsförhandling, det kallas vad jag kallar det. Så föreläser man om det, beskriver händelser ur ett historiskt perspektiv, saker man lärt sig av tidigare generationer. Det handlar om specifika händelser det står om i läroböckerna, en blir utsatt för informationen.

Änglarna igen: Där det vardagsliga dyrkas, hur får vi plats? Blir vi gjorda till åtlöje? Man får inte mobbas ylar kentauren och springer FORT.

Referenslista

Watteau - Andreas Lindblom

Pamfletter från dom olika kyrkorna på Gotland

Gotlands Kyrkor - Erland Lagerlöf, Gunnar Svahnström

Fredmans epistel nr 74 - C.M. Bellman

